

## บทคัดย่อ

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและญี่ปุ่นมีมาอย่างยาวนานทั้งด้านการค้าและการลงทุน โดยที่ญี่ปุ่นนับเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทยมาโดยตลอด ผู้ส่งออกไทยรับชำระค่าสินค้าด้วย 3 สกุลเงินหลัก ได้แก่ สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. สกุลเงินเยน และสกุลเงินบาท สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. งานวิจัยนี้จึงศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นโดยพิจารณาอัตราแลกเปลี่ยนในรูปแบบ บาท/ดอลลาร์ สรอ. บาท/100 เยน และเยน/ดอลลาร์ สรอ. โดยศึกษาการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นในภาพรวมหมวดสินค้าอุตสาหกรรม หมวดสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร และหมวดสินค้าเกษตรกรรม นอกจากนี้ งานวิจัยยังพิจารณาการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการค้าระหว่างไทยและญี่ปุ่นที่สำคัญคือความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (Japan – Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

งานวิจัยพบว่า (1) อัตราแลกเปลี่ยนทั้งสามประเภทมีบทบาทต่อการส่งออกไทยไปญี่ปุ่นในภาพรวมและแต่ละหมวดสินค้าแตกต่างกัน (2) การอ่อนค่าที่แท้จริง (Real depreciation) ของเงินบาทเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. อาจส่งผลทางลบต่อการส่งออกไทยไปญี่ปุ่น หากกำหนดราคาสินค้าส่งออกของไทยในรูปสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เพราะเงินบาทและเงินเยนมีแนวโน้มอ่อนค่าเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. พร้อมกัน (3) การอ่อนค่าที่แท้จริง (Real depreciation) ของเงินเยนเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. ทำให้การส่งออกไทยไปญี่ปุ่นลดลง และ (4) การอ่อนค่าที่แท้จริง (Real depreciation) ของเงินบาทเทียบกับเงินเยนทำให้การส่งออกไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น บทบาทที่เพิ่มขึ้นของสกุลเงินเยนและสกุลเงินบาทต่อการส่งออกไทยไปญี่ปุ่นมีนัยว่าผู้กำหนดนโยบายควรพิจารณาอัตราแลกเปลี่ยนในรูปแบบ บาท/100เยน ด้วยเช่นกัน

## **Abstract**

Thailand and Japan has a long cordial relationship in terms of trade and investment. Japan has been a major export market of Thailand. Thai exporters accept payments with 3 main currencies: the US dollar, the Japanese yen and the Thai baht. This research examines the role of foreign exchange rates in Thai exports to Japan, taking into account the exchange rates in Baht/USD, Baht/100 Yen and Yen/USD. This study analyzes total exports, manufactured product exports, agro-industrial product exports and agricultural product exports. Also, the study considers Japan – Thailand Economic Partnership Agreement (JTEPA) that has enhanced trade between Thailand and Japan since 2007.

The research found that (1) all three exchange rates play a role in Thai exports to Japan. (2) The real depreciation of the baht against the US dollar could negatively affect Thai exports to Japan. Specifically, if Thai export prices are quoted in US dollar terms and the yen also depreciates (in real term) against the US dollar, the Thai export prices in US dollar terms may rise. Thus, Thai exports to Japan would fall. (3) The real depreciation of the yen against the US dollar causes the Thai exports to Japan decline. (4) The real depreciation of the baht against the yen causes the Thai exports to Japan increase. The increasing role of the Japanese yen and the Thai baht in Thai exports to Japan suggests that policymakers should consider the movements of the Baht/100 Yen exchange rate.